

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fl.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetéseket pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilvántartási közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A vasárnapi munkaszünet újabb szabályozása.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter, az általa múlt évi június hó 13-án kibocsátott rendelet módosítását s a vasárnapi munkaszünet szabályozásának kérdését beható tárgyalás és újabb megfontolás alá kívánván venni, már egybeállította a kérdésre vonatkozó összes anyagot, sőt a kérdőpontokat is összefoglalta, melyekre az érdekelt tényezőket véleményük nyilvánítására felhívta.

Ezeket a kérdőpontokat az aradi kereskedelmi és iparkamara a petrozsényi és járási ipartestületnek megküldötte, hogy a kerület kereskedelmi és ipari érdekeltsége jogos kívánságait megismerhesse és azok érvényesítése érdekében adhasson annak idején és helyén kifejezést.

Ipartestületünk készséggel és lelkiismeretesen eleget tett a kamara felhívásának s az itteni viszonyok alapos ismertetése és mérlegeléséről tanuskodó alábbi válaszban juttatta kifejezésére azokat a jogos kívánalmakat, melyek ennek a vidéknek indokolt ohajtását képezik.

A válasz így szól:

— „Tekintetes Kereskedelmi és Iparkamara!

Folyó évi 1581 számú becses felhívását a Petrozsényi és Járási Ipartestület, beható megvitatás tárgyává tévén, a vasárnapi munkaszünet újabb rendezésére vonatkozólag, a Zsilvölgy viszonyainak szemelött tartásával a közölt kérdőpontokra az alábbiak szíves figyelembevételét kéri:

I. Az üzem felbeszakításának lehetetlen volta miatt az 1.) alatt említett üzemágaknál felvetett változtatás

kérdése vidékünket nem érinti, amennyiben az ott megjelölt iparágak és üzemek itt nincsenek.

(Ez a pont az alkumulatorgyárak formálással foglalkozó üzemágainak, malmok, folyékony szén-savgyárak, bőr- és textilipar üzeméről szól.)

II. A fogyasztó közönség igényei érdekében Petrozsényben, mint az ország délkeleti végvidékének ipari, üzleti, kereskedelmi, általán forgalmi központján és az egész Zsilvölgyben a vasárnapi munkaszünet újabb rendezésénél úgy az üzlet-tárgyat képező czikkekre, mint az árusítási üzletekre való tekintettel az eddigi gyakorlatól eltérő változtatás szükségére mutatkozik. Miért is örömmel üdvözljük a magas kormányzat a vasárnapi munkaszünet szabályozását ezelő intézkedését s tisztelettel kérjük a tekintetes Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy az itteni viszonyok között indokolt s alábbiakban tisztelettel javaslatba hozott módosításokra kegyeskedjék az országos ipartanács és m. kir. kereskedelemügyi Minister ur Öngyméltóságának magas figyelmét felhívni.

Mélyen tisztelt Kereskedelmi és Iparkamara! Mielőtt a 2.) pont alatti kérdésre javaslatunkat körvonaloznánk, szükségesnek tartjuk emlékeztetnie, hogy az előző kormányhatósági intézkedések, valamint a múlt évi június hó 13-án kibocsátott kereskedelemügyi ministeri rendelet a határszéltől 10 kilométernél közelebb eső fogyasztási területekre nézve kivételes intézkedéseket állapított meg s az ipari munka szünetelését vasárnaponként délutáni 5 óráig állapította meg.

Ez a kivételes rendelkezés iparosainkat, különösen kereskedőinket sokszor szembeállította egymással az 1891. évi XIII. t.-cz. életbeléptetése óta. És a torzalokodásból az a szomorú tapasztalat szűrődött le, hogy a törvényhozás nemes intenzitással fölött a kapzsiság, sőt tisztességtelen verseny diadalmaskodott.

Tisztelettel hajlunk meg ama méltányossági tekintetek előtt, melyek a kivételes rendelkezés indokál szolgált, de egy évtizedet meghaladó tapasztalat azt bizonyítja, hogy azok a szempontok, melyek a magas kormányt a kivételes intézkedésre indították, annak indokál nem szolgálnak. A gyakorlati élet a határszéli

forgalomra és életigényekre, valamint a helyi viszonyokra való tekintettel az általános rendelkezéstől eltérő intézkedést nem tesz kívánossá, sőt oly helyzetet teremtet, melynek szanalását a vasárnap végezhető ipari munkának tervbe vett újabb szabályozásától reméljük és várjuk.

Midőn rámutatunk arra az élére állított mozgalomra, melynek hullámai tulesaptak a köztekintetek korlátain s az egyéni érdekek tulajdonított érvényesülésére igyekeztek kiharászni a munkaszünet tekintetében engedélyezett kedvezményt; midőn emlékeztetünk hozzá azokat a kérvényeket, melyekkel éppen a kivételes rendelkezésből kifolyólag a felettes hatóságokat, kereskedelemügyi minister ur öngyméltóságát annyiszor ostromolták kereskedőink s az itteni kereskedelmi alkalmazottak: elég bizonyítékot szolgáltatunk arra nézve, hogy az érdekeltek éppen a határszéli területen engedélyezett kivételes intézkedés miatt fajultak surlódással az itteni tekintélyes számú kereskedők, továbbá a kereskedők és alkalmazottak között.

A fogyasztó közönség érdekeit alig érinti ez a kérdés. Ennek igénye éppen egy kielégítést nyer a kivételes intézkedés eltörlésével, mintha az továbbra is fennáll. Mert ha a bányá-, vagy famunkák, valamint a hegyi lakó, ha tudja, hogy itt a határszéli bevásárlási helyeken csak a délelőtti folyamán szerezheti be szükségleteit, úgy bevásárlásait akkor eszközli. Ha pedig tudja, hogy délután 5 óráig mindig van ideje, addig elidőz a kereskedőben s akkor keresi fel a bevásárlási helyeket, de nagyobb része ekkor már el is itta a heti élelemre, vagy egyéb szükségleteinek fedezésére szánt összeget. A bevásárlási a forgalmi központoktól távolabb eső fogyasztók érdeke tehát annál kevésbé teszi indokoltá a kivételes intézkedést itt a határszálen, mert ugyanazok a méltánylást érdemlő tekintetek a határszáltól 10 kilométernél távolabb eső bevásárlási forrás igénybevételére utalt más fogyasztók érdekében éppen úgy indokoltá tennék a kivételes intézkedést.

A szomszéd állam, — piacunk s kereskedőinket

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Akit ketten szerettünk.

Éjfél lehet, vagy annál is későbbre járhat már az idő, s én még mindig, miként egy élet nélküli özvegy állok szobám ablakánál és bálulok ki a világtalan éjbe. Tekintetem révedezve jár körül, de nincsen sehely oly tárgy, melyen hosszab ideig pihenhetne, mindenütt az a néma egyformaság ölik szemeimbe, melynek hideg ajkán ott lebeg e két rokon-szó: Bánat, gyász! Igazság esőkölti szavak ezek! Mondjon bárki bármit, én részemről mindenkoron ezen állításonnál maradok, hogy az emberi élet fájdalom és csalódás kísérte eredménytelen küzdelem . . . olyan sötét, érthetetlen, akárcsak ezen gyászruhás éjszaka, melyet most szemlélek. Pedig az oktat engem most, én tanulni akarok tőle . . . beszél is hozzám lágy, suttogó hangokon, de oly keveréke ez az idegen érzelmeknek, melyeket én nem tudok vele együtt érezni, én hiába minden beszédéből csak azt hallok és értem, minden ízéből csak azt olvasom és magyarázom, hogy: Keserves a bánat, szomorú a gyász!

Ah, oly elhagyottat üresnek tűnik föl előttem a világ, mintha az egész természet egy roppant ravatal volna, amelynek lakói immár pihennek, s csak nekem kell egyes-egyedül virrasztanom . . .

Im, halld, a toronyóra üt . . . egy . . . hát hol a folytatása? Még csak egy óra éjféltűn, akkor még alhatok emberi raj az éj édes szárnya alatt, nyugodjak békeben, gondatlanul, én ébren maradok, nekem jutott osztályrészül e magasztos feladat, hogy álmaikat

fölött örködhetem! Az éjszaka az, amit a magaménak vallhatok, s ő az, amelyhez testvéri kötelék fűz. Benne lelkeimnek képét látom visszatükröződni, valahányszor oly komor, esilagtalan, mint most.

Igen az én szívemben is honol a sötét éj, a szomorú gyász, a mióta megnyitlak szemeim és meglátták azt, amit sohase kellett volna észrevenniük . . . és a mióta annak gonosz lelkületébe egy pillantást vettem, kinek ártatlanságáért méregpoharat emeltem volna ajkaimhoz . . .

Mily hamar kellett kijózanodnom, mily hamar kellett tapasztalnom, hogy ezen anyagi alak egy sáttannak burkolata és a szűzies bódító lehellet ajkáról egy vipera esőköja, mégis mily jólesett nekem. Akkor még nem ismertem őt!

De miért gondolt most is reá, mikor szívem a legnagyobb ellenszennvel, gyűlölettel telt meg irányában?

Hej, az a kép nem akar sehogyan eltűnni emlékeimből, mely a paradicsomkertbe helyezett volt, mely egynéhány rövid percze az égi boldogságot varázsolta elő számomra . . .

Ugy álltunk egymás mellett kipirult arccal, édes érzelmekkel, mindegyikünk szólni akart, s mégis némán maradtunk . . .

Én voltam a gyávabb fél, nem mertem előtte térdre borulni, s elzengeni neki mindazt, mit szívem érzett, sugallt; pedig oly ellenállhatatlanul nőgatott, ösztökélt arra egy titkos valami . . .

Ő észrevette nagy küzdelmemet, tán megsajnál, mert egyszerre egy meleg kacsót éreztem nyakam körül, közelebb hajolt hozzám, s úgy, hogy ajka fületem érintette, kezdett sügni oly kedves dolgokat, oly ábrándosan, szerelmesen, hogy azt hittem, az Isten egy angyalt

küldött le hozzám; ki álmra ringatván el, szövi . . . festi e bájos képeket. Hirtelen felbeszakítja ez ésbontó enyelgéseit, gyöngöden eltolt maga mellől, s mintha neheztelne én reám, félrefordította fejét, — felébredtem ábrándozásomból, félénken, zavartan, — mint akinek lelkiismeretét valami nagy bűn nyomja, tekintetem arafelé, ahol a duzzogó hüllgyike foglalt helyet. Nem tudtam, mit tegyek? Bátoratlanságomban képtelen valék csak egy helyes boesánatot kérő mondat szerkesztésére is, noha nyilvánvaló volt, hogy bár öntudatlanul is, de mégis valamivel megbántottam őt . . . E néma viselkedésem még inkább ingerelhette, mert jó sokáig nyugtalanul mozgott ülőhelyén. Végre megunhatta ez eredménytelen, hiábavaló várakozást, mert újból felém fordult, ajkán pajzsan mosoly játszott, piczi mutató-ujja pedig fenytőleg mozgott . . .

Maga rossz! mért nem szól már valamit! Azt kívánja az urfi, hogy én udvaroljak neki . . . Megtettem azt, mit 100 nő közül 100 nem tesz meg, hogy én valottam magának először szerelmet, s hallgatás volt válasz, szava . . .

Nem, nem, én beszélni fogok . . . Isten látja lelkeket, hogy igazat mondok . . . esküszöm, hogy sohase sem vala életemnek ily boldog perze még!

Hibámat jóváteendő, leborultam előtte, miként az ájtatos hívő imára szokott esőkjaimmal, könyeimmel áztatva és árasztva el lábhegyeit, mert arra, hogy kacsóit megcsókoljam, még távolról sem tartottam magamat érdemesnek . . . Ő pedig azalatt hajamat simogatta, közbé-közbe esőkolgatta . . .

Lehetséges-e az tehát, hogy ez a leány csálni tudott, hogy szavai egy képmutató farizeus ajkáról keltek?!

érdeklőleg Románia — termelői és fogyasztóira való tekintet pedig annál kevésbé vehető számításba, mert azok vasárnap délutánra már eladva áruikat, beszerezve szükségleteiket, — haza sietnek.

A fogyasztók érdeke tehát a legtávolabbról sem indokolja, hogy miért kezdődjék a vasárnapi munkaszünet délután 5 órakor a határszéltől 10 kilométerre eső fogyasztási kerületen belül, eltérőleg az ország egyéb részeire nézve kötelező rendelkezéstől.

Sok tekintetben képezte vitaközlés, sőt surlódás anyagát az a kérdés is, hogy oly községre, melynek határterülete részben közelebb, részben távolabb esik 10 kilométernél a határszéltől, miként alkalmazandó a kivételes rendelkezés. A község egész határterületére kihat-e a kedvezmény, vagy egész határterülete az általános rendszabály alá esik, vagy egyik részen már délelőtt, másik részen csak délután 5 órakor áll be a munkaszünet. Az ismeretlen eddig precízírozva, hogy a 10 kilométer távolság honnan s miként számítandó. Légvonalban-e, vagy a közlekedési útvonalon s ha több van, melyiken s a határszél melyik pontjától számítva?

Ezek a fontos kérdések eddig nincsenek körvonalozva.

A határszéli forgalom emelésének az az indoka sem vonatkoztatható a Zsilvölgyre, hogy a szomszéd állam fogyasztó területének igénye nyerjen kielégítést, amennyiben piacatukhoz negyven kilométernél közelebb a szomszéd Romániának egyetlen városa, vagy fogyasztó községe sem esik. Az pedig nagyon téves feltevés, hogy az idegen állam távolabb lakó közönsége vasárnap délutánra halasztaná bevásárlását.

Ez a tekintet sem szól tehát a mellett, hogy a határszéltől 10 kilométerre fekvő piacokon és áruhelyeken az ipari munka vasárnapi szünete az ország többi részében kötelező rendszabály alól kivétellessé.

(Folytatjuk).

(Z).

Az utlevélügy legújabb rendezése.

(Folyt.)

Nagy mértékben fogja elősegíteni az utlevelek gyors elnyerhetését az a nevezetes rendelkezés is, hogy az utlevél kiállítására a rendes, illetőleg utolsó lakhely szerinti hatóság lesz illetékes, mi által feleslegessé válnak az utlevélügyben megindított hosszadalmas, néha évekig tartó illetőségi megállapítások, melyeknek befejezésekor a félnek sokszor már szüksége se volt az utlevélre. Azért az illetőségi hely eljuttatásával a lakhely szerinti hatóságra történt bizása az utlevél kiállításának, a leggyakorlatiasabb értékű újítása a szabályozásnak.

Az Utasítás azután részletesen meghatározza az utlevél kiállítására iránti kérelemnek és annak elintézési módját. Megemlítjük, hogy az eddigi „utlevélajánlati táblázat” helyét az „utlevél-lap” fogja elfoglalni, melyet a főszolgabíró, a rendezett tanácsú városok rendőrkapitányai, mint eddig, vagy láttamozva, vagy pedig a láttamozás akadályától megszabadultok mellett az alispánhoz beterjesztenek.

Az volt tényleg, egy álnok csaló... saját szememmel kellett meggyőződnöm a felől! Ah, miért is nem maradtak örökre zárva e szempillák, mielőtt e napra felnyitáltak, mely eleven halottat csinált belőlem...

Nagyon rossz álmom volt. Azt álmodtam, hogy egy igénytelen kicsi ember letipor a földre, nyakamra hágott s fojtogatni kezdett, de bármint erőlködött is, nem tudta felkémek kipréselni, annyit azonban elért nyomorgerettségével, hogy égő sebeket ejtett rajtam. Erre ő eltűnt, helyette pedig feltűnt a láthatáron kedvesem... Annyi észrevett, szörnyűmódom kezdett nevetni, sőt örömben tánczra perdült, s tapsolni kezdett, miként azt a k. leánykák szokták tenni, mikor az utánuk írandó bátyjuk elesik, s kőbe vágja fejét...

Nem vagyok álom-hívő, mindamellett oly furesén éreztem magam, mikor fölébredtem, s oly babonás felelem fogott el, hogy végre elhatároztam, miszerint ezen nap ki az utcára sem megyek, nehogy véletlenül álmom teljesülésbe menjen...

Jólanom előtt tisztázni akarván elmaradásomat, elküldtem a névjegyet, melyre hanyagul e néhány sort vettem:

„Mindenem!

Roppant gyöngének érzem magam, kénytelen vagyok az ágyat őrizni. Annál edesebb lesz holnapki viszontlátásunk...”

Az utlevél iránti kérelmet elutasító határozat ellen 15 nap alatt a belügyminiszterhez lehet felelőbeadni.

Lejárt utlevelek érvényét csak a külügyi hatóságok hosszabbíthatják meg; belföldi hatóságok mindig új utlevelet állítanak ki. Az utlevelet a kézbesítéskor a tulajdonossal alá kell iratni esetleges visszaélések megelőzése czéljából.

Ha valamilyen utlevél csalárd módon eszközöltetett ki vagy annak kiadása meg lett volna tagadandó, úgy az illetékes hatóság az utlevelet érvénytelennek nyilvánítja és bevonja. Az érvénytelenítést nyilvánítás a „Rendőri Közlöny”-ben és a határszéli hatóságok értesítése útján közzéteendő.

Ezután az utasítás az utlevél alakját és tartalmát határozza meg. Felemlítendő itt, hogy a kivándorlók utlevélbe külön feltüntetendő az utirány (kikötő) is, melyet a kivándorló követni akar. A megjelölt utiránytól eltérni nem szabad, ellenkező esetben a hatósági közegek a kivándorlót útjában feltartóztathatják. Egy utlevélben mint utitársak csak egy háztartásban élő családtagok jegyezhetők be. Nem tényleges szolgálati viszonyban levő katonák, habár kiskorúak, más utlevélbe mint utitársak fel nem vehetők; ezeknek külön utlevelet kell szereznük.

A kivételes rendelkezések között fel van említve, hogy a közös hadseregnek tényleges szolgálatban álló havidíjas, illetve ideiglenesen szabadságot legénységi állománybeli egyének részére a külföldi utleveleket a közös hadügyminiszter, míg a m. kir. honvédség állományához tartozó egyének számára a honvédelmi miniszter értesítésére a budapesti államrendőrség főkapitánya állítja ki.

A szerb és román határszéltől 40 kilométeren belül lakó vagyontalan napszamosok, munkások vagy oly községi lakosok, a kik ingatlan vagyonnuk után tiszta földadó fejében 7 koronát meg nem haladó összeget fizetnek, vagy oly határszéli lakosok, a kiknek személyes kereseti adójuk 12 koronát meg nem halad, 8 napra érvényes bélyegmentes határszéli uti igazolványt nyerhetnek, a mely egyszeri ki- és belépésre jogosít. Ez helyettesíti tehát az eddigi 5 napra szóló határszéli uti igazolványokat, a melyen kívül a határszéli vármagyék alispánjai által eddig kiállított 15 és 30 napos uti igazolványok, melyek iparosok és kereskedők gyors utazásai esetére száltak, a jövőben teljesen megszűnnek és semmiféle ezímen se adható ki 8 napnál hosszabb ideig érvényes határszéli igazolvány. Miután a vármegye alispánjánál mindazoknak, a kik 8 napnál hosszabb időre szándékoznak a határt átlépni, rövid idő alatt módjukban van rendes utlevelet váltani. A szórakozás czéljából vagy üzleti ügyben kiállított 8 napos igazolványok 2 koronás bélyeggel láttatnak el. A határszéli uti igazolványok kiállításának feltételei ugyanazok, mint az utlevél.

Napszamosok, munkások, iparossegédek és tanoncok, eselődök s általában a szokásos napszámot meg nem haladó keresetűek elők az utlevél kiállításáért 70 fillért fizetnek az eddigi 50 fillér helyett és utlevélükre 30 filléres bélyeg jön; más foglalkozásuk a kiállításért

mint eddig 3 korona díjat és ezenfelül 2 korona bélyegilletéket tartoznak leróni. Határszéli uti igazolványok kiállításáért díj nem szedhető.

A kiállítási díjat és a bélyegilletéket a hatóságok postatakarékpénztári uton kezelik. Ezen eljárásra nézve az Utasítás részletes intézkedéseket tartalmaz, valamint a tekintetben is, hogy az utlevelek kiállítására jogosult hatóságok honnan és miként lássák el magukat bélyeges utlevél-írlapokkal; hogyan történjék a felek részére való visszafizetés és hogy a befolyó összeg negyedévenként utalandó át a központi állampénztárban kezelt „kivándorlási alap” javára. Az említett hatóságok az utlevél bevételekről és kiadásokról évenként január hó 31-éig számadást kötelesek felterjeszteni a belügyminiszterhez.

Az Utasításhoz azután minták vannak csatolva az utlevél-lapról, utlevélnyilvántartásról, ide tartozó névmutatóról, a bélyegmentes határszéli uti igazolványoknál előírt községi bizonyítványról, a határszéli igazolvány alakjáról és tartalmáról, végül a postatakarékpénztári utalványozásokról.

A főbb rendelkezéseiben ismertetett Utasítás, melyet a belügyminiszter 1904. évi 70.000. sz. rendelettel bocsátott ki, már ez év augusztus hó 1-én életbe lépett.

K.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Királyszületése** napján, f. hó 18-án Petrozsény és vidéken a templomokban mindenütt ünnepi hálaadó isteniszteletek lesznek. A r. kath. plébánia ez alkalomra a testületéhez már kiküldötte a meghívókat. Nagyközségünk előjárósága is kimondta, hogy a lakosság felhívandó eme örvendetes nagy nap előestéjén házaik kivilágítására és fellobogozására. Valamint dicsősegesen uralkodó felséges királyunk születés napját úgy Szent István napját is hasonló fényvel fogják úgy nálunk, mint a vidéken is megünnepelni f. hó 20-án.

— **Rálöttek a főispánra.** Komoly veszély fenyegette f. hó 6-án Mara László vármegyénk főispánját. Nagykiterjedésű havasi birtokára, — mely a Retezát havas vadakban gazdag legszebb oldalán terül el, — rándult ki e napon vármegyénk feje dr. V. Batta Mihály főispán titkár és erdőre kíséretében. A vadászat a legjavában folyt, midőn a pagonyok sűrűjéből egy vízmosás mellett, egészen a főispán közelében 7 fegyveres idegen toppan elé. A főispán azon kérdésére, hogy mit keresnek a tulajdonát képező területen, az egyik felkapta fegyverét s a főispánra lött, de szerencsére rosszul célzott; a golyó a titkár arca mellett sítva el, a közeli sziklába furodott. A vadászónak nem volt ideje megismétlennie a lövést; a főispán vadőre látva a közeledő veszélyt a következő pillanatban egy lövéssel a merénylőt leterítette; erre a többi elmenekült. A főispán kíséretével együtt azonnal a csendőrszere ment felhívta őket a sürgős nyomozásra; mire azonban a helyszínre értek a sebesült már kiadta lelkét s így csak annyit lehetett egyelőre megállapítani, hogy az illetők Krassószörénymegyei vadászok voltak, honnan nem egyszer jöttek már ilyen célból e vidékre ilyen

hazafelé, ajkamon az átok szavával, de nem... nem tudom e lényt átkozni, mely szerelmem tiltakozik ellene.

Azóta alvajáró vagyok, gépiesen elvégzem teendőim, kerülök minden emberi társalgást, s csak a sötét éjszakát tettem barátomná. Lám, azért töltöm álmatlanul az éjeket, azért vagyok oly hív hozzád te gyászos éj! Hagyd el mindenkor csillagjaid, mikor ablakomon kopogatsz, s magadhoz hívsz... Az a sok halvány mécs ott a magasban, mely bujdosít játszva, majd kipillant, majd újra eltűnik takaród mögött, előtem gyűlöletes, visszataszító. oly vigyorogva tekintenek rám, mintha csak inceselkednének velem, s nevetnének nagy fíjdalmamon! s az a holdkaréj ott pislogó szemével nem-e guny? Ne hozd hát őket, mikor légyottom van veled, de ha mégis kísértőre volna szükséged, jöjjön veled a dörgő villám, mely oly folytonosságban szórja vakító szikráit, mint az én állandóan dühös szemem...

És hald, tompa moraj kél a távolban, már csóválja üstökét a haragvó ég... Hah, ne habozz, tombold ki magad, nem gerjesztesz félelmet bennem...

Ugy, ugy, zuhogj, bömbölj szilaj kedvedben, avagy fékevesztett dühödben... torold meg barátom halálát, rám pedig mérd bohó ütéseid egyikét, mely megszerznék nekem egyszerre összetört, elrablott nyugalmaimat,

P. A.

fajta emberek, a legtöbbször háborítatlanul pusztítva a vadállományt. Most az egyszer azonban megjárták A vizsgálatot minden irányban, a legszelebb körben már megindították. Köztisztlet és közszertetnek ör vendő főispánunknak szerencsés megmenekülése alkal-mából csak gratulálhatunk.

— **Köszönetnyilvánítás.** Folyó hó 6-án a helybeli deák ifjuság által a petrozsényi áll. segélyz. közs. gimnázium javára rendezett hangverseny tiszta jöve-delmének, 97 kor. 64 fillérnek átvételét midőn a gymn. igazgatósága ezennel nyilvánosan nyugtazza egyszers-mind az igen tisztelt rendező bizottságnak legforróbb köszönetét fejezi ki: **Privaty Gőza** gymn.-ig.

— **Tanulók** vasuti kedvezménye. Gimnáziumunk mindenre kiterjedő felügyelő bizottságának kellőképen megindokolt kérvényére is a máv. államvasutak üzlet-vezetősége az iskolás gyermekek szállítása céljából, Lupényből Petrozsényba a 9465 sz. tehervonatokkal egy-egy III. osztályú személykocsi járatását engedé-lyezte, melyet az állomásokon megtudható menetilleté-kek lefizetése mellett csakis iskolásyermekek vehetnek igénybe. A 9465. sz. tehervonat indul Lupényből reggel 5 óra 49 perczkor, Vulkánból 6.43. p., Alsóbarbatyen-ből 6.59, Livazényből 7.18; érkezik Petrozsényba 7 óra 41 perczkor. A tanulók részére egy hónapra szóló tanu-ló bérlet-jegyek szolgálatnak ki. A mint halljuk Lu-pénytől egy hóra 5 korona, Vulkánból 4 korona a díj. Ez az üdvös intézkedés bizonyára kellemesen fogja érinteni a szülőket. Most már Lupénytől kezdve minden szülő küldheti arra való gyermekét gimnáziumukba. Délután a 4 ó. 14 p.-kor induló vonattal haza mehetnek.

— **Bérmálás.** Mailath Gusztáv Károly gróf, Erdély püspöke jövő hónapban községünkbe érkezik a bérmálás szentségének kiszolgáltatására. Örömmel várjuk Erdély apostoli lelkű főpásztort, ki mint hírlík 4 napon át fog községünkben időzni. A római katolikus hívek már is javában készülnek a főpásztor fogadására és a bérmálás szentségének felvételére.

— **Gyermek színház.** Táncmulatsággal egybekötve folyt le folyó hó 10-én Weisz Ignác ur kertjében, melynek tiszta jövedelmét 19 kor. 56 fillért a szegény gyermekek felruházására adományozott a rendezőség. A multság erkölcsi sikere is minden várakozást felül-múlt. A kis színészek valósággal művészkedtek. A be-tanítás körül Fantl Mariska k. a. (Budapestről) fáradozott. Az előadást táncz követte, s valóban gyönyörű látványt nyújtott a bájos gyermekcsereg fesztelen mu-latozása. Felülfizettek: Grausam Károlyné 2 kor., Hercz B. 20 fill., N. N. 50 fill., Janza Vazulné 50 fill., Dr. Schulek Jenő 3 kor. 50 fill., Kun József 50 fillér., Schäffer Herman 50 fill., Hercz Gőze 10 fill., Becker Dávidné 60 fill., Török Mór 50 fill., Rosenberg János 40 fill., Dombora László 40 fill. Külön dícséretet érde-mel a házi gazda és kedves neje, a kik rendkívül ta-pintatosan töltötték be tisztjuket, s az anyagi áldozattal is előmozdították a multság sikerét.

— **Bánaszerencsétlenség.** A petrillai Deakbányá-ban, melyben még a kincstár kezelése ideje óta, csak-nem három évtized óta pusztít a tűz, f. hó 8-án este 7 és 8 óra között az oltási műveletek végzése köze-pette a gyilkos szengáz megint áldozatot kívánt. Jól-lehet ugy a bányatanácsos, valamint a bányagondnok és bányorvos, kik azonnal megjelentek a helyszíné-re, — mindent elkövettek az ájultak életre keltésére: Wancsakovszky Jakab a legtehetségesebb bányafőfel-örök egyike, ki nős, 33 éves és egy gyermeknek atya volt, valamint Székely György és Bodrog János bányászok, kimultak. A részvét leirhatatlan volt minden irányban. Nagy gyászompával temették el mind a hármat egy-szerre. A temetésen a társulat hivatalnokai karán kívül az összes hatóságok képviselve voltak. Rég nem láttunk ilyen hosszú gyászmenetet és nagy bánatot.

— **Járási számvevői** állásokat szervezett a bel-ügyminiszter az ország nagyobb megyéiben. Erre vo-natkozó rendeletében ott látjuk Hunyadvármegyét is kitüntetve s így a mi járásunkban is lesz járasi szá-mvevő állás szervezve.

— **A deákmulatságon,** melyről számunk más ro-vatában van említés téve, a következő felülfizetések voltak: Wagner Gyula 7 kor., Dr. Schulek Jenő 4 kor., Janza Vazul 3 kor., Kluger Fülöp, Katona Sándor 280—280 kor., Becker Dávid, öz. Grün Mórné, Jónás Gyula, Kantner János, Klein Bernát, Kohn Mór, Weisz János, Rosenberg Salamon, Schäffer Mihály, Weisz Ig-nác, Kohn Samu és Szelik Emil 180—180 kor., Szűcs Béla, Dr. Weisz József, Berger Adolfné, Berko-vics Miksa, Csillag Gusztáv, Feiervérker József, Her-man Adolf, Joánovics János, Kohn Sándor, Lövy Rezső, Marer József, Mohár Ottó, Mózes Majer, Pap Árpád,

Reiner Lázár, Scheiber Lajos, Seidenfeld Lipót, Tri-busz Gyula és Várdi Vilmos 1—1 kor., Esztergályos Ágoston, Grosz Henrik, Jeszenszky János, Manheim Farkas, N. N., N. N., Dr. Poienaru főorvos, Popper Hugó, Schatzman Herman és Zádory Károly 80—80 fillér. Braun Arthur és ifj. Junger József 60—60 fillér. Schvarecz Adolf 40 fillér.

— **Vízvezetési mizeriák.** Petrozsényben a legtöbb helyen a kutak teljesen kivannak száradva. A Maleából a levezetett és a főtéri kutak tápláló vízvezeték igen sokszor, a szerint hogy a vasutnak mennyi víz kell, naponta többször feldondja a szolgáltatást. A Malea patakában kevés a víz s már napok óta az a kevés sem vezethető abba az irányba, a hol legnagyobb a vízhiány, a livazényi részbe. Nem, mert javítják a víz-vezető esatornát s ezért a lakosság korán reggeltől késő estig csoportokban rohanja meg a Maleát s két kilométernyi távolságban is felkeresik ivóvízért a kutakat.

— **Olcsó marha.** A szűk szénatermés a szarvasmar-hák árát jelentékenyen leszállította, s a tavaszi árak 40 százalékát sem lehet elérni. Épen ezért a forgalom barom-piaczunkon igen lanyha. Tenyésztő közönségünk ezt érzi is, csak mészárosaink nem akarják megérteni, hogy ol-csőbb lett a vágó marha, a minék hatása alatt már is mozgalom indult meg egy hufogyasztó szövetkezet létre-hozatalának érdekében. Furesa állapot is különben az, hogy olcsó marhaárak mellett méregdrágán mérjék a húst.

— **Nagy erdőtüzek** fordultak elő a lefolyt héten, szóval e hónapban a Zsilvölgyében. Az idén ez a pusztító veres kakas a legérzékenyebben a Kendeffy családot érintette. Egyszerre három felől is hozták a hírt, hogy ég az erdő a Vojvodu, a Paring és Kimpuluj-nyági havasokon, a Vojvodu havason elégett mint egy 16 ezer korona értékű esusztatásra már előkészített rönk. Itt a tűz keletkezésének oka az erdei munkások vi-gyázatlansága volt.

Nyilatkozat.

Fogadják mindazok, kik felejtethetetlen férjem teme-tésén jelenlétükkel bánatomat enyhíteni és részvétüket kifejezni szívesek voltak, ez uton is legmélyebb hálám nyilvánítását.

De fogadják főleg köszönetemet a helybeli bánya-igazgatóság az anyagi áldozatokért és a dalárda tagjai, kik közreműködni kegyeskedtek.

Petrozsény, 1904. aug. 12.

— **özv. Wancsakovszky Jakabné.**

Diák multság.

Ugorka saisonban a petrozsényi diák táncmu-ltság a fumei híres czápatól éppen csak annyiban különbözik, hogy a fumei czápa előbb valóságnak tet-szik, utóbb fantáziának bizonyul. A petrozsényi diák táncmultság ennek ellentététől egész evi fantázia és utóbb válik valósággá. De, hogy mind a kettő bekö-vetkezik, azt szinte matematikai pontossággal lehetne kiszámítani.

Polyó hó 6-án a gymnasium javára lefolyt hang-versenyenyl összekötött táncmultság a művelzetnek és kedves szórakozásnak igen hatásos támpontot nyuj-tott. A hangverseny igazi körültekintéssel volt össze-állítva; amit egyébiránt annyi intelligens elemektől, akik mint rendezők szerepeltek, méltán el is várhatunk. És, hogy várakozásunkat nem érte csalódás: amellet frappánsul bizonyít az a csaporgó jó kedély, a mely a hangversenyt követő táncmultságot betöltötte.

A hangverseny első számát képezte Hachla R., Hög K., Oppert S., Ott M., Schindler J. és Szabathil F. vonos ötösse, a mely óriási tapsban nyilvánuló tetszést aratott. Következett: A szökevény, Temérdektől. Sza-valta: Junger Miksa. Alkalmunk volt már Junger elő-adásaiban gyönyörködni, mindazáltal állithatom, hogy ez alkalommal oly ambícióval és érzessel szavalt, hogy a tetszés minden eddigi működésének hatását felül-multa. Majd Schäffer Lipót és Sandner János léptek a pódiumra. Schäffer Lipót érzéssel és kitűnő techni-kával előadott játéka magával ragadta a közönséget. Sandner János diszkrét kísérlete csak emelte a hatást.

Ungár Arnold szavaltá ezután zene kíséret mellett Vörösmarty örökszép költeményét „Szép Honkát” és ezzel újabb tanujelét adta szavaló képességének.

Ezt követte Hachla Rudolf hegedű szólója „La Melancolie”, Prumtól. Hachlának művészi játékát fe-leseleg dícsérni, elég ha annyit említünk, hogy játékát háromszor ismételtette meg az elragadott közönség, a mely nem tudott Hachla pompás játékával betelni. Mint utolsó szám monolog következett, melyet Herman Árpád interpretált. Humoros előadásával általános vídamságot keltett és megérdemelt tapsot aratott.

A sikerült estélyt a hagyományos táncz követte melynek csak a napkelte vetett véget. Azon reményben távoztunk a teremből, hogy jövőre miként ugorka sze-zonban a fumei czápa meséje, ugy a petrozsényi diák multság valója is meg fog ismétlődni.

x. y. z.

Szerkesztői üzenet.

T. Petrozsény. Levelét s az abban lévő pizsko-sabbnál pizkosabb kifejezésekkel telt levelezőlapot, melyet egy névtelen küldött önnek, hogy, — a mint mondja családi boldogságát megrontsa, vettük. Az ön kitérései igazak és méltányosak. Ki ne háborodna fel ilyen gya-lázatos eljárás láttára. — Nyugtassa meg önt az, hogy a milyen pizkosak, gyalázatosak és alávalók azok a kifejezések, éppen olyan alávaló pizkos gazember kell legyen annak írója és küldője is; mert tisztoséges jel-lemtű embernek, ha valakivel valami baja van s azt levél-ben akarja megtorolni, van anynyi bátorsága, hogy ne-vét aláírja. A névtelen levelezés gyáva baráber jellemek tulajdonságai. — Petrozsényben az eféle nem az első eset. — Jövőna az ilyeneknek utána járni, lerántani róluk az álarcot, mely alatt elég aljasak bujkálni; le-rántani s pellengerre, a társadalom szégyenpiaczára állítani.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**

Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

Főmunkatárs: **Fekete József.**

Üzletáthelyezés.

Mert a **Casino**hoz tartozó vendéglővel járó vendéglősi kötelességeket magamra vállaltam, így **órás-műhelyemet** is annak egyik mellékhelyiségébe helyeztem át, miért áruba bocsátom **órás-üzletem-ben** raktáron álló összes **értéktárgyaimat**. A t. nagyközönség a legjutányosabb árak mellett juthat igen értékes tárgyakhoz e hó végeig.

Petrozsény, 1904. aug. 13.

PECK MIHÁLY, órás.

Petrozsény és vidéke hitelszövetkezet fűlszám-p-lás alatt.

A „Petrozsény és vidéke hitelszövetkezet” 1904. évi július hó 24-én megtartott közgyűlésén a fűlszámolást kimondta.

Ezen körülményt oly hozzáadással hozzuk tudomásra hitelezőinknek, hogy jelen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt esetleges követelését a szövetkezet helyiségében Kossuth Lajos-utca a rendes irodai órák alatt bejelenteni el ne mulassza.

Fenti idő elmulta után bejelentéseket többé tudomásul nem veszünk.

Petrozsény és vidéke hitelszövetkezet fűlszámoló bizottsága.

3—3

A „Kávé király”-hoz.

A ki jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉT” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s eddig még egy nem létezett módszer szerint van pörkölvé. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden ízt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemez-dobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a kö-vetkező árban:

1 kgrammos doboz — 4 kor. 80 fill.

2 „ „ — 9 „ —

4 „ „ — 17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállo-másra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba K. 13.50

1 „ 5 „ „ Ceylon „ 12.—

1 „ 5 „ „ Jamaica „ 11.20

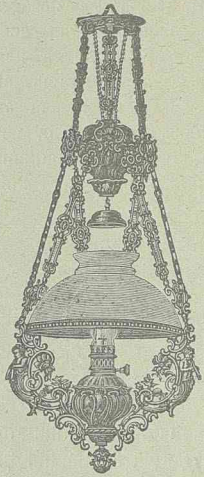
BIRÓ ÉS TÁRSA

6—26 a „Kávé király”-hoz

Budapest, VI. ker. Teréz-körút 2/b.

A „Kávé király”-hoz.

Feltűnően bámulatos olcsó árak mellett, mert azon épület, melyben üzletem van, újraépítés

és renoválás alá kerül
— áruba bocsátom az
üzletembe levő összes
áruimat. —

Vétel áron alul található üzletemben üveg, porcellan, tükör, lámpa áruk.

Nagy raktár zománczott bádogedényekben.

Különösen feltűnően bámulatos olcsó árak szobabutorokban, kaphatók:
Kohn Katalin czégnél
Petrozsényben.

5—5

⇒ A PESTI NAPLÓ új karácsonyi ajándéka. ⇐

A Magyar

FESTŐMŰVÉSZET ALBUMA.

Páratlan diszú, külső kiállításban és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, amely a „Pesti Napló” az 1904 év karácsonyára szánt meglepetésül, olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló”, új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló díszművel, melynek címe ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma

A magyar festőművészet remekeinek gyönyörű foglalatja lesz ez a páratlanul álló díszmunka, amely a magyar festés remekeit fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kupeczkytól, és Mányokytól kezdve egész a jelenkorig, amikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczúr Gyula, Madarász Viktor és Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, amely a magyar festőművészetet ilyen gazdaságban mutatja be. Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki, amelyet mesteri kivitelű

Ötven műlapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven műlapon nagyrésze gyönyörű

sok színnyomású kép

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hónapra 2 kor. 40 fillér. — Szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest, VI., Andrassy-ut 27 szám alatt van.

lesz, olyan, mint a melyek a Vörösmarty-Albumot eseménynyé avatták a magyar könyvpiacra.

Ezenkívül a magyar festőművészet történetét a könyvben előrendű esztétikusaink érdekes és népszerű előadásban fogják bemutatni. A szöveget számos festménynek a szöveg közé nyomott másolata fogja kísérni, úgy, hogy az ötven többszínnyomású műlappal együtt a magyar Festőművészet Albuma a leggazdagabb és legdíszesebb tára lesz a magyar festőművészetnek. A „Magyar Festőművészet Albumát” megfogja kapni a Pesti napló minden előfizetője, aki az év végéig, akár havonta is, de állandóan és megszakítás nélkül előfizető marad. Minden félreértés elkerülése végett azonban meg kell jegeznünk, hogy azok az új előfizetők, akik az 1904 évre szóló előfizetésük fejében a Vörösmarty-Albumot megkapják, a Magyar Festőművészet Albumára csak úgy tarthatnak igényt, ha egy további egész évre előfizetnek.

Both János Petrozsény.

Ujjonnan berendezett és felszerelt temetkezési vállalat Petrozsényben.

Nem kiméltem semmi kiadást, felszereltem és berendeztem üzletemet ujjlag, s állandóan készletben tartok: mindenféle egyszerű és finom érez- és fakoporsókat, koszorúkat, szallagokat stb. elvállalok mindenféle temetéseket, ravatalokat világítással együtt úgy helyben, mint vidéken is.

Isten óvjon mindenkit csapástól, de ha már a kérélettelten végzet sujtott, miért ne fordulnának ahoz a temetkezési vállalathoz, amely a legmagasabb kívánalmaknak megfelel és mégis a legolcsóbb; mintán sikerült jutányos áron megvásárolnom a volt Teutsch-féle temetkezési szövetkezet esődtömegének legnagyobb részét és most abban a jó helyzetben vagyok, hogy bármely pillanatban elvállalhatók temetéseket a legegyszerűstől a legdíszesebb kivitelig, a gyászeset megtörténte után nyert bármilyen értesítésre — vidékre is — a legrövidebb idő alatt tiszteletemet megteszem, a rendkívényt átveszem és gondoskodom annak gyors és pontos kiviteléről, a legjutányosabb árakban.

Gyermekkoporsók 2 K. tól feljebb, melyhez fejfakeresztet teljesen ingyen adok, nagy-nak 1 öl nagyságban 6 koronától feljebb 300 koronáig; egy temetéshez szükséges kellékek, u. m. koporsó, szemfedél, párna, lepedő, gyermeknek 6 koronától feljebb, nagy-nak ugyanaz mint fent 12 koronától feljebb. Márványszínű gyermekkoporsók 2 koronától, nagy koporsók 6 koronától feljebb kereszttel vagy fejfával együtt.

Felszereltem és berendeztem üzletemet ujjlag főképen azért is, mert a mélyen tisztelt nagyközönség részéről azzal a kitüntető bizalommal lettem kitüntetve, hogy ismerve pontosságomat és az árak megszabásában utólréhetetlen méltanyosságomat egy előfordult temetés esetén a végtisztesség megadásához szükséges összes kellékeket mindenki nálam szerezte be, s a temetést általam végeztette.

Szíves figyelmükbe magamat ajánlva továbbra is mély tisztelettel maradok

Both János

11—12 Petrozsény, a kórház mellett.

Sürgőnyczim: Both János Petrozsény.

KIADÓ ÜZLETHELYISÉG.

A Zárda szomszédságában lévő, Főutczára nyíló két nagy teremből álló üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni lehet:

Figuli Antal

nyomdatulja donossal.

Krausz József,

órás-mester

Petrozsényben, Kossuth Lajos utcán.

Ajánlja a Petrozsény és vidéke n. é. közönségnek a Kossuth Lajos utcán levő raktárát, melyben legfinomabb kivitelű fali- és inga-órák, legjobb és pontosan kiszabályozott zsebórák, arany- és ezüst-ékszerek, ugymint: varrógép és kerékpárok és azoknak alkotórészei, villamos házi-csengők stb. cikkek, gyári áron kaphatók.

Elfogad mindenféle óra- és ékszerjavításokat 2 évi jótállás mellett, varrógép és kerékpár javításokat legjutányosabb áron saját műhelyében készülnék el.

Elvállalok villamos házi-csengők és acytelyn világítási felszereléseket.

Végül ajánlom a most forgalomba jött villamos irodai órákat, melyeket felhuzni soha nem kell, üzletemben mindenkor megtekinthetők.

Tisztelettel

Krausz József.